



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Ústí nad Orlicí, Bratří Čapků 1332

Bratří Čapků 1332, 562 01 Ústí nad Orlicí

Identifikátor: 600 104 702

Zřizovatel: Město Ústí nad Orlicí

Městský úřad Ústí nad Orlicí, Sychrova, 562 24 Ústí nad Orlicí

Školský úřad Ústí nad Orlicí, Špindlerova 1167, 562 01 Ústí nad Orlicí

Termín konání orientační inspekce: 11. 10. - 14. 10. 1999

Čj.	104 403/99-2713
Signatura	oj5ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Matematika a fyzika

Týdenní časové dotace vyučovacích hodin matematiky a fyziky odpovídají učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2, podle kterého se vyučuje v 1. - 8. ročníku i v 9. ročníku, kde se pracuje podle dokumentu Organizace přechodu na povinnou devítiletou školní docházku na ZŠ, čj. 18 730/91-20. Učební osnovy těchto vzdělávacích programů jsou plně obsaženy v tematických plánech vyučujících sledovaných předmětů. Posloupnost a časové dotace pro jednotlivá témata jsou pedagogy v tematických plánech zpracovány optimálně pro podmínky školy. Drobné nedostatky jsou v počtech hodin v tematických plánech - předpokládané počty hodin jsou nereálné. Volitelné předměty směrem k matematice či fyzice nejsou zaměřeny. Příprava pedagogů na výuku je kvalitní. Vyučovací jednotky mají stanovené jasné cíle a obsah. Výukové cíle vycházejí z tematických plánů, jsou v jednotlivých vyučovacích hodinách plněny v souladu se zásadou soustavnosti a s přihlédnutím k aktuálním podmínkám ve třídě. V matematice absentují vstupní (či srovnávací) prověrky na konci měsíce září při ukončení opakování učiva z nižšího ročníku. Zejména chybí analýza důvodů, proč žáci na začátku 6. ročníku málo ovládají dělení vícečíslicovým dělitelem.

Pedagogický sbor je stabilizován, vyučující matematiky a fyziky mají plnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Odborná pracovna pro fyziku i přilehlý kabinet s odpovídajícím množstvím pomůcek jsou dobře vybaveny. Učební pomůcky jsou pořizovány účelně při maximální míře hospodárného zacházení s finančními prostředky. Využívání pomůcek je pravidelné. Učebnice jsou postupně doplňovány vzhledem ke vzdělávacímu programu Základní škola. Žáci mají vždy učební texty vyučovacích předmětů. Nová didaktická technika je pořizována v minimálním množství v návaznosti na její využití a finanční možnosti školy. Třídy a odborná učebna fyziky jsou esteticky a funkčně zařízeny. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou velmi dobré. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věkovým zvláštnostem žáků, formy a metody práce byly většinou rozmanité a byly vhodně střídány. Vyučovací čas byl efektivně využíván, spád hodin odpovídal možnostem a schopnostem žáků. V době zkoušení v hodinách fyziky nebyl efektivně využit čas žáků, kteří nebyli zkoušeni. Organizace výuky hodin, kde to bylo možné v souvislosti s obsahem učiva, umožňovala žákům pracovat individuálním tempem. Při výkladu nového učiva vyučující dávali prostor žákům vyslovit svůj názor. Využívali přirozené soutěživosti žáků, vždy vytvářeli pozitivní vztah k předmětu. Tempo hodin bylo odpovídající věku žáků. V některých hodinách absentovala volnější, odpočinková část. Organizační pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné, přiměřené věku a možnostem žáků. Vyučující vhodně používali odbornou terminologii a vyžadovali ji i od žáků. Obsah učiva vždy navazoval na procvičené vědomosti s přihlédnutím na to, pro jakou další vědomost či dovednost se vytvářejí předpoklady. Ve sledovaných hodinách, v souvislosti s jejich obsahem a cílem, nebylo nutné zohledňovat žakovské specifické poruchy učení. Vyučující využívali při výkladu nového učiva i při procvičování bilaterálních vztahů s jinými vyučovacími předměty. Zápisy na tabuli byly přehledné. Učivo bylo žákům interpretováno vždy věcně správně. V některých třídách byla nedostatečná kontrola žakovských sešitů učiteli.

Výuka nového učiva začínala zpravidla motivací pro žáky přitažlivým způsobem, často vycházejícím ze životních zkušeností žáků. Při zahájení vyučovací jednotky byl žákům vždy

oznámen cíl hodiny, výklad vycházel ze znalostí a dovedností žáků. Vyučujícím vždy šlo o to, aby žáci pochopili vztahy a souvislosti a uměli aplikovat učivo. V hodinách fyziky byly demonstrační experimenty a žákům srozumitelné náčrtky na tabuli. Hodnocení vědomostí žáků mělo vždy pozitivně motivační charakter. V některých žakovských knížkách byl malý počet známek z matematiky. Při orientačním zjišťování znalostí a dovedností žáků učitelé pochvalou též pozitivně motivovali žáky, s přihlédnutím k jejich individuálním dispozicím. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. V závěru hodin bylo mimo shrnutí učiva většinou prováděno i hodnocení výkonu žáků. Žáci byli převážně aktivní, spolupracovali s vyučujícími, byli schopni aplikovat učivo.

V hodinách panovala atmosféra vzájemného respektu, spolupráce, tolerance a důvěry mezi žáky a vyučujícími i žáky navzájem. Vyučující se nebránili diskusi, připouštěli možnost různých názorů, žáci však těchto možností nevyužívali. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla kultivovaná, pro žáky svým vystupováním byli pozitivními vzory. Nežádoucí chování žáků se v době konání inspekce neobjevilo, naopak bylo zřejmé, že žáci jsou vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů. K sobě i k dospělým se chovali ohleduplně a zdvořile.

V průběhu hospitovaných vyučovacích jednotek žáci předvedli, že učivo dobře ovládají. Velmi dobrých výsledků pravidelně dosahují žáci školy v okresním kole fyzikální olympiády. Ve srovnávacích prověrkách ČŠI, které byly provedeny na nahodilém vzorku žáků, dosáhli ve fyzice průměrných, v matematice spíše nadprůměrných výsledků.

Plánování a příprava výuky jsou dobré.

Podmínky výuky jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky měly dobrou úroveň.

Motivace a hodnocení byly velmi dobré.

Interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla velmi dobrá.

Celkově je výuka matematiky a fyziky velmi dobrá.

Přírodopis a zeměpis

Realizace počtu vyučovacích hodin podle učebního plánu v jednotlivých ročnících je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Tematické plány obou předmětů mají vyučující sestaveny podle školou zvoleného vzdělávacího programu. Výukové cíle odpovídají standardu základního vzdělávání. Žáci 7. tříd, kteří mají zájem o dané předměty, mají možnost navštěvovat praktika z přírodovědných předmětů.

Převážná většina hospitovaných vyučovacích hodin byla učiteli dobře připravena. Všichni učitelé těchto předmětů jsou plně pedagogicky způsobilí. Z celkového počtu 40 vyučovacích hodin povinné výuky se vyučuje pouze 6 hodin přírodopisu bez odborné způsobilosti. Většina vyučovacích hodin je odučena v odborných pracovnách, které jsou vybaveny základní didaktickou technikou a splňují podmínky pro názornou výuku. V kabinetech jsou základní pomůcky a odborná literatura, nedostatečné je vybavení novými učebnicemi.

Metody a formy práce ve sledovaných hodinách odpovídaly zvoleným vzdělávacím cílům. Účelné bylo využití učebních pomůcek, v jedné z vyučovacích hodin byla použita didaktická technika. Učitelé se snažili účelně využívat vyučovacího času, při snaze poskytnout žákům co největší množství nových informací jim však v některých případech zbývalo málo času na důkladnější procvičení nového učiva a závěrečné zhodnocení práce žáků v hodině. Zápisy na tabuli byly přehledné a přiměřeně dlouhé.

Žáci mají možnost se aktivně zapojit do vyučovacího procesu, vyjádřit svůj názor a případně doplnit probírané učivo o své poznatky a zkušenosti. V sledovaných hodinách převládala

klidná a pracovní atmosféra. Začátky vyučovacích hodin využili vyučující k ověření znalostí žáků z předcházejícího učiva. Kontrolní otázky byly zaměřeny především na zjištění, zda žáci pochopili vzájemné souvislosti a zda jsou schopni zvládnuté učivo prakticky využít. Hodnocení žáků vyučujícími je objektivní a ve většině případů má povzbudivý charakter pro jejich další práci ve škole. Vhodná motivace přispívá i k tomu, že se žáci školy pravidelně s úspěchem zúčastňují okresních kol přírodopisných soutěží a olympiád.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky respektuje jejich věkové zvláštnosti. Verbální projevy převážně většiny vyučujících mají velmi dobrou úroveň. Žáci znají požadavky učitelů a respektují je. Vzájemná důvěra mezi vyučujícími a žáky posiluje jejich dobrou spolupráci.

Během inspekce byly provedeny srovnávací kontrolní testy z přírodopisu a zeměpisu u žáků 9. ročníku. V obou předmětech dosáhli žáci dobrých výsledků.

Plánování a příprava výuky jsou dobré.

Podmínky výuky, především přírodopisu, jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky měly dobrou úroveň.

Motivace a hodnocení byly velmi dobré.

Interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla velmi dobrá.

Celkově je výuka přírodopisu a zeměpisu velmi dobrá.

Tělesná výchova

Výuka tělesné výchovy je ve všech ročnících dotována dvěma hodinami. V 1. - 5. ročníku mají žáci v jedné z těchto hodin celoročně pravidelný plavecký výcvik. Počet hodin tělesné výchovy odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu školy. Výuka je zaměřena především na základní pohybovou průpravu, míčové hry, atletiku a gymnastiku. Vzhledem k tomu, že škola je členem Asociace sportovních klubů v rámci České republiky, je další část sportovních aktivit přesunuta do mimoškolní činnosti. Volitelné a nepovinné předměty se zaměřením na tělesnou výchovu na škole nejsou.

Předmět vyučují 3 zkušené učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Jedna z nich působí ve funkci okresního metodika pro tělesnou výchovu v základních školách. Pro výuku tělesné výchovy má škola vlastní velkou tělocvičnu, malou tělocvičnu a nově rekonstruované sportovní hřiště s atletickými sektory a běžeckým oválem. Přínosem je i bezprostřední sousedství školy s krytým plaveckým bazénem. Vzhledem k vysokému počtu tříd se obtížně dodržují psychohygienické zásady rozvrhu hodin tělesné výchovy. V několika případech mají žáci výuku po polední přestávce na oběd.

Všechny hospitované hodiny měly dobrou stavbu, odpovídaly stanoveným výukovým cílům, byly vhodně připravené a zaměřené na pohybovou činnost respektující věk žáků. Organizace výuky umožňovala všem žákům dostatek aktivního pohybu. Při výuce učitelé vhodně zařadili hry pro rozvoj pohybových dovedností.

Vyučující dovedli žáky vhodně motivovat a dobře metodicky vést, respektují u žáků jejich fyzické předpoklady a motorické schopnosti. Podporují aktivitu svých žáků pozitivním hodnocením jejich výkonů, organizují sportovní soutěže a umožňují žákům účast na sportovních akcích pořádaných v rámci města a okresu. Mezi poslední úspěšné výsledky patří například 1. místo v okresním přeboru starších žáků v atletice, 1. místo v okresním finále družstva chlapců v odbíjené, 1. místo v okresním finále Poháru rozhlasu staršího i mladšího žactva, 1. místo v okresním finále soutěže „Zdatné děti“ kategorie B. V malé kopané se družstvo školy stalo přeborníkem regionu.

Žáci měli zájem o aktivní pohyb, respektovali pokyny vyučujících a prokázali dobré pohybové

návyky. Při komunikaci učitelů se žáky nebyly zjištěny nedostatky.

Plánování a příprava výuky jsou velmi dobré.

Podmínky výuky jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré.

Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Interakce a komunikace jsou vynikající.

Výuka předmětu tělesná výchova má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání u sledovaných předmětů

Na základě provedených hospitací ve výše uvedených předmětech, studiem pedagogické dokumentace a na základě rozhovorů s vyučujícími hodnotíme kvalitu vzdělávání jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy vycházejí ze současného stavu školství a ze stávajících podmínek školy. Hlavním úkolem školy je kvalitní příprava žáků ke studiu na všech typech středních škol a zajištění účinné individuální péče o žáky s výukovými problémy a vývojovými poruchami učení. Koncepce školy byla přijata pedagogickým sborem a pro širokou veřejnost zveřejněna ve výročních zprávách školy za školní roky 1997/98 a 1998/99.

Ředitel školy má pro školní rok zpracovaný termínovaný přehled organizace školního roku, termínů pedagogických rad a třídních schůzek. Z přehledu vychází při zpracování měsíčních plánů, které obsahují konkrétní úkoly s uvedením termínu plnění. Měsíční plány se připravují a konkretizují na poradách s měsíčním předstihem. Plnění úkolů vedení školy sleduje a průběžně hodnotí.

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT ČR (čj. 16 847/92-2) bez jakýchkoli úprav. Žáci 7. - 9. tříd si mohou vybrat z 10 volitelných předmětů (informatika, německý jazyk, technické činnosti, praktika z přírodovědných předmětů, základy ekonomiky a účetnictví, technické kreslení, užité výtvarné činnosti, vedení domácnosti, seminář z chemie, seminář z dějepisu). Ve škole se učí pouze jeden nepovinný předmět (relaxační techniky), který kvalifikovaně vede výchovná poradkyně školy. Pro žáky se specifickými poruchami učení a chování jsou zpracovány individuální vzdělávací plány.

Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má stanovena pravidla fungování a umožňuje efektivní řízení školy. Kompetence pracovníků jsou vymezeny, příslušné pravomoci jsou delegovány na zástupce ředitele školy, výchovného poradce, předmětové komise a metodické sdružení pro I. stupeň. Všichni pracovníci mají přístup k potřebným informacím, které jsou předávány prostřednictvím nástěnky ve sborovně, při poradách vždy bez prodlení a v plném rozsahu.

V tematických plánech učitelů chybí zařazení pokynu MŠMT ČR čj. 34 776/98-22 z 4. května

1999 o ochraně člověka za mimořádných situací. Ochrana osobních dat žáků je zajištěna. Škola včas a úplně poskytuje informace zákonným zástupcům žáků. Výroční zpráva poskytuje dostatek informací o škole, slouží jako zdroj sebehodnocení, neboť poukazuje na to, co se nepodařilo ve školním roce splnit.

Organizační uspořádání vyhovuje současnému stavu školy, je dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení zaměstnanců školy je funkční a účinné. Ředitel školy preferuje demokratický styl řízení školy, což mu umožňuje kvalitní pedagogický sbor. Odbornost a schopnosti pedagogů jsou v odpovídající míře využívány pro výuku, organizování školních soutěží, mimoškolní zájmovou činnost žáků a prezentaci na veřejnosti (širší spolupráce s rodiči, tělovýchova a sport, výchovné poradenství, oblast zdravého životního stylu atd.). V 5. třídách je výuka prováděna částečně vyučujícími s pedagogickou způsobilostí pro II. stupeň. Ředitel v rámci možností umožňuje pedagogům další vzdělávání, limit finančních prostředků určený na vzdělávání je pravidelně čerpán, v loňském roce byl vyčerpán. Systém hmotného stimuluování pracovníků je vypracován, pracovníci jsou s ním seznámeni. Systém pravidelného sebehodnocení školy není zatím vypracován.

Systém vedení a motivování pracovníků je velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Výchovně vzdělávací proces je kontrolován podle potřeby a aktuální situace výhradně ředitelem školy. Plán hospitací ani jejich zaměření na konkrétní předměty ředitel vypracovaný nemá. Přehled o provedených hospitacích a jednotlivé hospitační záznamy jsou ředitelem školy vedeny.

Předmětové komise a metodické sdružení pro I. stupeň předávají řediteli závěrečné zprávy o činnosti. Ředitel navštěvuje jejich porady pouze na požádání vedoucích.

Za kontrolu pedagogické dokumentace odpovídá zástupce ředitele školy.

Výsledky všech kontrol jsou projednávány na pravidelných pedagogických radách. Při zjištění nedostatků jsou přijímána okamžitá opatření k nápravě. Výsledky kontrolní činnosti jsou současně i podkladem pro osobní hodnocení pracovníků.

Kontrolní mechanismy školy mají dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově má kvalita řízení dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- velmi dobrá spolupráce školy s Pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími organizacemi při zajišťování preventivní a resocializační pomoci problémovým žákům
- velmi dobré prostorové podmínky pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu
- všechny ročníky I. stupně mají v rámci tělesné výchovy jednu hodinu plavání za týden
- škola pro žáky úspěšně organizuje sportovní soutěže a olympiády

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- zakládací listina školy ze dne 31. ledna 1996
- informační výpis ze sítě škol ze dne 1. září 1998
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- organizace a řízení školy - termínované akce pro škol. rok 1999/2000
- rozvrh hodin
- záznamy pedagogických rad
- inspekční zpráva čj. O-10-05/9798-341
- přehled ředitelem provedených hospitací a hospitační záznamy
- plán práce výchovného poradce
- kompetence zástupce ředitele školy
- vnitřní řád školy
- kritéria nenárokových složek platu
- prezentace školy na veřejnosti - dokument ředitele školy
- třídní knihy hospitovaných tříd

ZÁVĚR

Pozitiva

- Plná pedagogická i odborná způsobilost a stabilita pedagogického sboru.
- Příjemná atmosféra ve třídách založená na vzájemném respektu, spolupráci, toleranci a důvěře mezi žáky a učiteli i žáky navzájem.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě hodnocení kvality vzdělávání, hodnocení kvality řízení a dalších významných zjištění hodnotíme školu jako velmi dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. František Víšek

František Víšek v. r.

Členové týmu

Mgr. Vladimír Tomek

Vladimír Tomek v. r.

Ve Svitavách dne 8. listopadu 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. listopadu 1999

Razítko

Jan Maisnar v. r.

Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-11-29	104 434/99
Zřizovatel	1999-11-29	104 435/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
/	/	/